

Slepariji pa se izogni, čem dalje ti je mo- goče, sicer ti je škoda gotova in po vrhu še zasmehovanje.

Slovenščina v naših uradnihah.

(Dalje.)

Državna pravdnštva v Celju, Ljubljani in Novem mestu imajo ukaz, obtožnice ulagati v onem deželnem jeziku, katerega govori ob- dolženec pri zaslišanju. Naravno bi bilo, da bi se ta ukaz dal tudi vsem drugim državnim pravdnštvom v slovenskih pokrajinah. Pa celo izmed imenovanih treh ne more ono v Celju zadostovati, čeravno ima, kakor se mi zdi, dobro voljo in sposobnost za to, in to zato, ker pre- iskovalni sodnik sestavi zapisnik v nemškem jeziku.

Samovolji katerega si bodi adjunkta je torej prepuščeno, da ta ministerski ukaz raz- veljavi. Da pri takem postopanju obdolženec stoji nasproti nerazumljeni obtožbi, da ne raz- ume razprave in govorov, ki se o njem vrše, da mora poslušati nerazumljeno sodbo, tako, da bi bila ravno isto, če bi se na mesto njega kako strašilo na obtožno klop postavilo, (Čujte! čujte! in tako je! na desni), to je preveč znano, da bi bilo treba to podrobneje razpravljati.

In glejte gospoda moja, zastopnik mestne skupine Celjske se vrača v to visoko zbornico oborožen s peticijo nemškega društva v Celju, katere vsebina je, da bi se odpravil minister- ski ukaz, ki pravi, da v Celjskem okrožju se lahko sprejmó tudi taki za porotnike, če so sicer sposobni, ki le slovenski znajo. Ta ukaz, ki velja za okrožje, v katerem živi poleg 40.000 v Mariboru in še sicer v par mestih naseljenih Nemcev, desetkratno število, 400.000 Slovencev, naj bi se po mnenju te peticije odpravil! Tej insinuaciji bode že peticijski odsek, to upam, dal primerno rešilo.

Peticija pravi, da ni pričakovati prave razsodbe, če tudi le deloma porotnik ne ume razprave. Res! Toda gledé na omenjeno raz- merje narodnosti bi bilo pričakovati, da bi se pred vsem prosilo za to, da se najprvo oni, ki so le nemščine zmožni, od porotništva odpra- vijo, — (Prav dobro! na desni) in to bi naj- preje gospoda zadelo, kateri je imel prvi v bud- getni debati besedo, — zadelo bi cenjenega gos- poda poslanca vit. Carnerija, — oprostite, da to opomnim, pa ta gospod nam je očital, da iščemo dobička na škodo nemštva. Ta gospod, ki popolnoma nič slovenski ne zna, bi ne bil več porotnik v Celju, on bi več ne sodil v prav- dah, ki spadajo pred porotnike, v pravadah za- radi umora in v drugih težavnih pravadah, ne da bi umel zagovora obtoženca ali izpovedbe prič (Čujte, čujte! na desni), opirajoč se jedino na kratke opazke predsednika, katere, češ, da so

ponovilo tega, kar so zaslišanci govorili. (Prav res! na desni.) V tej peticiji se tudi trdi, da je ministerska uredba agiticijsko sredstvo (Čujte, čujte! na desni), iz sodne dvorane napraviti hoče torišče za jezikovna in narodna prizade- vanja. (Smeh na desni). Jaz pa nisem te vere, da je ta uredba agiticijsko sredstvo, pač pa, da je ta peticija tako sredstvo (Tako je! na desni) z namenom pri porotnih sodbah v tis- kovnih zadevah v Celju politično strast vzdr- žati in ohraniti. (Živahno potrjevanje na desni.) Dobro je, da se je ta peticija po predlogu iz- ročitelja v celem obsegu dotiskala v stenografič- nem zapisniču (Veselost na desni), da bodo naši potomci lahko od besede čitali, kako je hotela stranka, ki pravi, da je liberalna, izva- jati v istini liberalne postave. (Potrjevanje na desni.)

Ker sem se z ozirom na to peticijo dotak- nil porotnih sodišč, naj mi bode dovoljeno, da o njih nekoliko besed spregovorim.

Slovinci smo Nj. prevzvišenosti, voditelju pravosodnega ministerstva hvaležni, da je po zadnjih imenovanjih za deželno sodišče v Trstu in okrožno sodišče v Rovinju omogočil, da pri teh sodnih dvorih ne bode treba obravnavati s tolmači v navadnih sodbah, kadar sodijo sod- niki iz poklica. Tolmači ostali pa bodo za po- rotna sodišča. V Celovcu, Trstu, Gorici in Ro- vinji bodo slovenski obtoženci in slovenske priče, kakor doslej, tako še nadalje imeli sodnike, ka- terih ne bodo umeli.

Pri takih razmerah je umevno, da je celo naudušenemu privržencu porotnih sodišč, če je Slovenec, težavno potegniti se za to svobodno pridobitev, če vidi, da trpi po njej njegovo ljud- stvo na svojih narodnih pravicah škodo. Naj tu še omenim samo na sebi malenkostnega, simptomatično pa važnega slučaja. Pri zadnjem porotnem zasedanju v Gorici se je prigodilo, da je predsednik porotnega sodišča, — bil je to prezident okrožnega sodišča sam, kateri mi- mogredé rekoč jezika prevladujoče večine pre- bivalstva svojega okrožja ne razumi, in ga še manj govori ali piše, pri prečitaniu porotnikov Slovenca okaral, ker je svojo navzočnost na- mesto po italijanski ali nemški, po slovenski izjavil in ga tako v pričo soporotnikov osobno žalil.

Če mora Slovenec prestajati tudi še osobno žaljenje, kedar svojo narodnost obstane, je na- ravno, da postaja porotniški posel za Slovenca tudi še nasproti soporotnikom in sodišču te- žaven.

Ne boljše, kakor s strankami, ravna se pri nas z občinami in občinskimi predstojniki. Tudi tu, dovolite mi, da omenim samo jeden slučaj, kateri se je po javnih listih razpravljal.

(Dalje prih.)